

Constant Effort Sites':

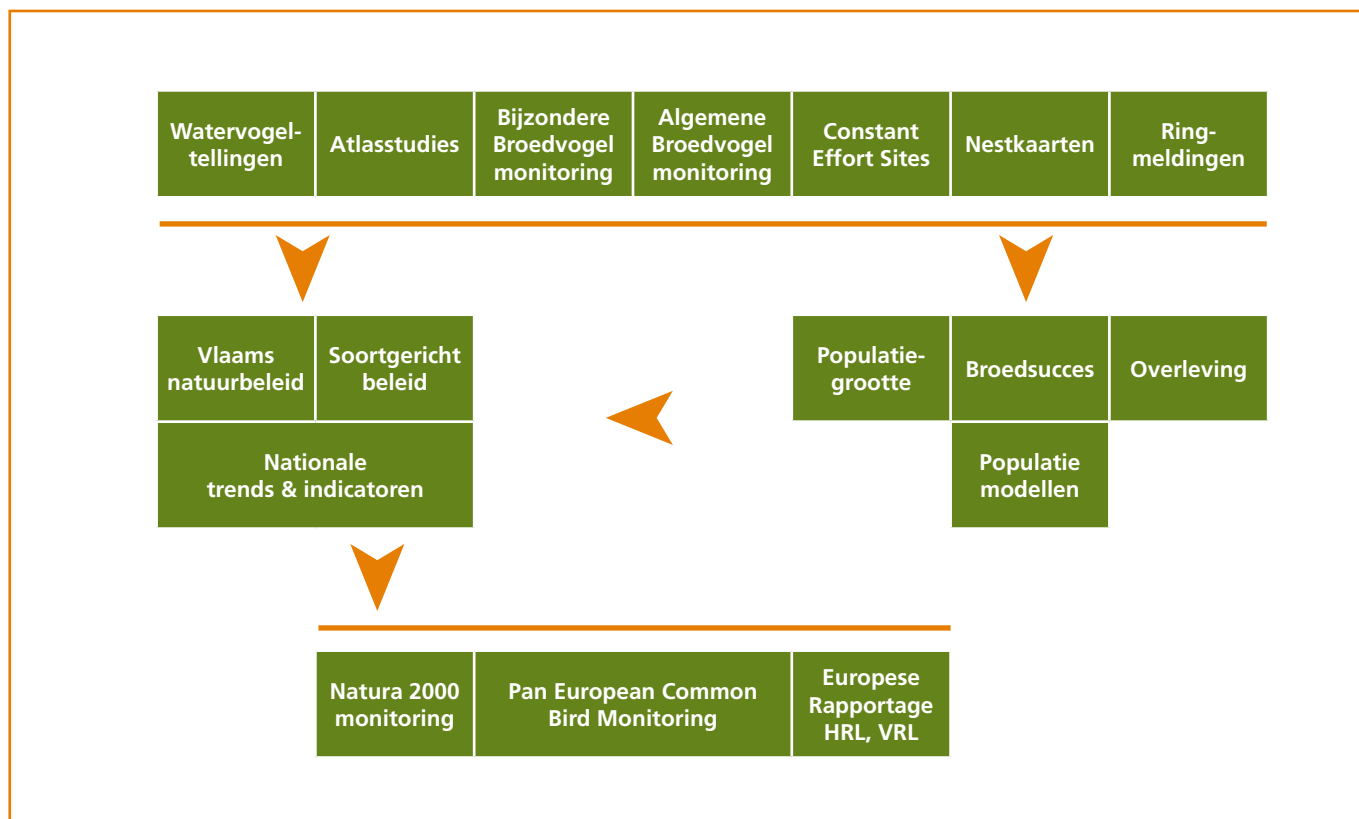
levert ringwerk
welkome aanvullingen
op bestaande
monitoringprojecten?

Kleine Karekiet - Yves Adams - Vilda

Eén van de doelstellingen van het (broed)vogelonderzoek op het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) is de ontwikkeling van een geïntegreerd systeem (Figuur 1) waarbij aandacht wordt besteed aan monitoring- en inventarisatieprojecten enerzijds en verklarende projecten anderzijds. Beide pijlers moeten garant staan voor een goede beleidsondersteuning op nationaal en internationaal vlak. De bestaande monitoringprojecten lopen erg goed en leveren zowel kwantitatief als kwalitatief goede gegevens op. Van enkele voor alle vogelsoorten erg belangrijke parameters zoals broedsucces, overleving en conditie beschikken we slechts over informatie uit de internationale lectuur. Dat soort gegevens kan enkel verkregen worden in vangst-hervangst studies die bovendien meerdere jaren na elkaar worden uitgevoerd op dezelfde locatie.

Figuur 1. Schematische voorstelling van geïntegreerde vogelmonitoring in Vlaanderen

Blauwborst - Glenn Vermeersch

Rietgors - Glenn Vermeersch

Een blik op het studiegebied te Essen

Het Constant Effort Site Programma is een internationaal verspreid netwerk van locaties waar tijdens het broedseizoen volgens een uniforme, strikte methodiek broedvogels worden gevangen en geringd. Van alle vogels worden maten genomen zoals vleugellengte, gewicht, vetscore, aan- of afwezigheid van een broedvlek enz... De belangrijkste voorwaarde voor een goede locatie is dat de vegetatie niet te hoog is en/of dat ze mits jaarlijks beheer min of meer constant kan gehouden worden. Vandaar dat CES bijna steeds wordt uitgevoerd in grote rietlanden of struwelen. Meer over het project en de bijhorende methode kan je lezen op:

<http://www.vogeltrekstation.nl/ces.htm>.

De voorbije 4 jaar werd in Essen in het noorden van de provincie Antwerpen een CES-locatie bemand. Het betreft een terrein met verschillende bezinkingsbekkens van een nog actief waterzuiveringsstation. Het terrein vertoont een afwisseling van rietruigtes, houtkanten, wilgenstruweel en open water en is gelegen aan de rand van het natuurreservaat Kalmthoutse Heide. De gegevens tonen aan dat dergelijk gespecialiseerd ringwerk inderdaad een goede aanvulling biedt op de bestaande monitoringprojecten.

Een goed uitgebouwd CES-programma levert goede inzichten in de broedbiologie van een deel van de aanwezige soorten. Lang niet alle broedvogels laten zich goed vangen met behulp van mistnetten en in de praktijk zijn het vooral de kleinere soorten van struwelen en rietvegetaties die in voldoende aantallen worden gevangen om een uitspraak over te doen. Bovendien zijn de resultaten van één enkele locatie te beperkt om al een echt goed beeld te krijgen van broedsucces, overleving en conditie. Toch toont de studie in Essen aan dat zelfs met een beperkte gegevensset al bepaalde aspecten van de broedbiologie duidelijker worden. Figuur 2 toont de timing van het broedseizoen van enkele typische moeras- en struweelsoorten.

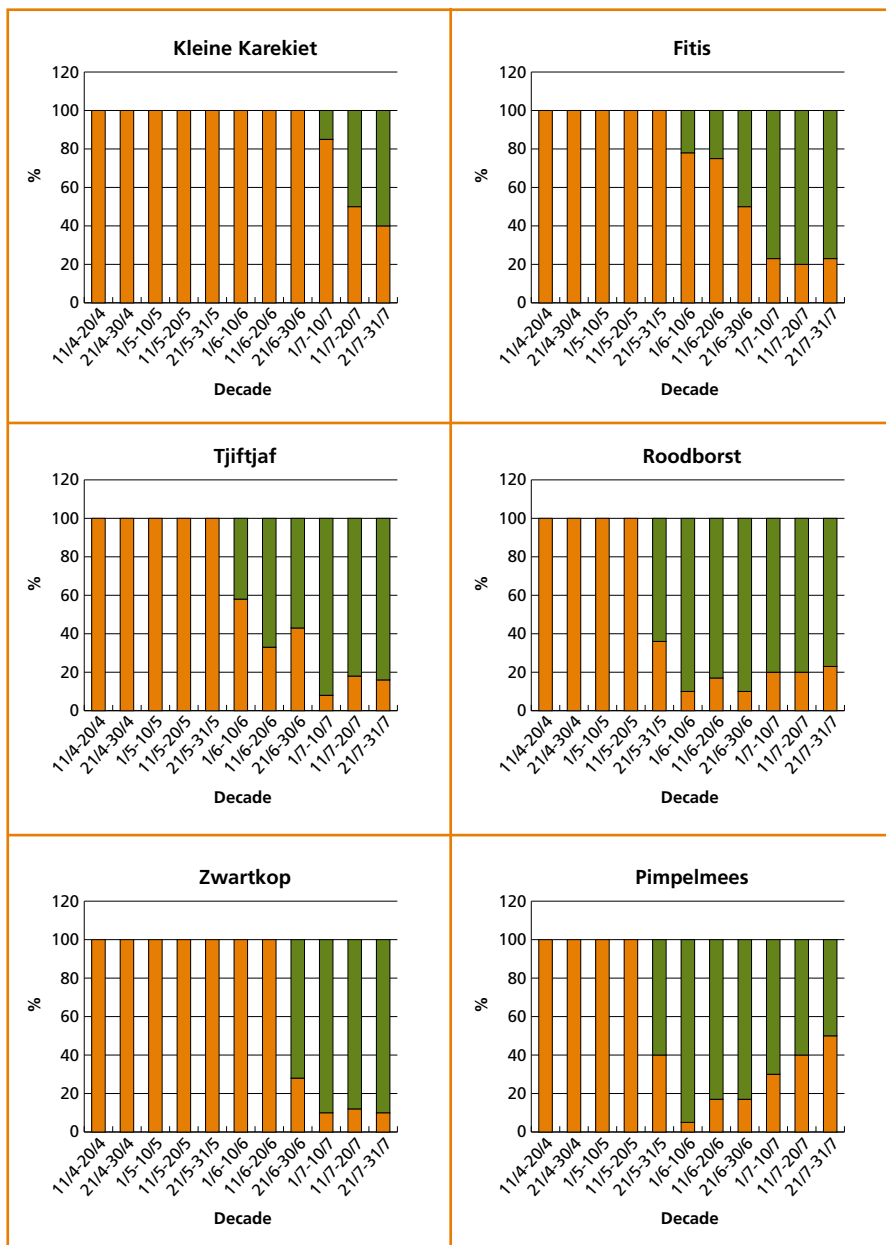
Het INBO wil in de toekomst samen met het KBIN werk maken van een uitbreiding van het aantal CES-locaties. Voldoende professionele en/of financiële steun vanuit beide instituten zal nodig zijn om het project te doen slagen.

Meer over de CES-studie in Essen kan je binnenkort verwachten in een nummer van Natuur.Oriolus.

Tjiftjaf - Glenn Vermeersch

Figuur 2. Verhouding adulte en juveniele vogels van enkele typische moeras- en struweelsoorten in de loop van het broedseizoen.

■ % Juvenielen
■ % Adulten